

Vereniging Mooi Binnenveld

Jaarverslag 2024

Foto 1 Publieksdag Binnenveldse Hooilanden

Vastgesteld door de Algemene Vergadering van 8 mei 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	i
Foto's in het verslag	ii
1 Inleiding	1
1.1 Doelstellingen	1
1.2 Bestuur	1
1.3 Werkgroepen	2
1.5 Jaarverslag.....	2
2 Voorlichting en educatie	3
2.1 Excursies.....	3
2.2 Natuureducatie	4
2.3 Presentaties	4
3 Onderzoek en het verzamelen van gegevens	5
3.1 Onderzoek en onderwijs	5
4 Public relations	5
4.1 Website en nieuwsberichten	5
4.2 Mooi Binnenveld in de media	5
4.3 Film Hooiland	6
4.4 Publicaties	7
5 Samenwerking	7
5.1 Coöperatie Binnenveldse Hooilanden (CBH) en Staatsbosbeheer (SBB).....	7
5.2 Achterbergse Hooilanden en Staatsbosbeheer Utrecht.....	8
5.3 Fotografen.....	8
5.4 Weidevogelvereniging	8
5.5 Agrarische Natuur Vereniging (ANV)	8
5.6 Stichting Land van Peelen	8
5.7 Landgoed De Lieskamp	9
5.8 Gemeentes en Provincie	9
5.9 Waterschap Vallei en Veluwe	9
5.10 Overig.....	10
6 Organisatie	10
6.1 Overleggen.....	10
6.2 Bestuurssamenstelling	10
6.3 Ledenadministratie	10
6.4 Vrijwilligersactiviteiten	11
6.5 Financieel jaarverslag 2024 en jaarplan en begroting 2025	11
Bijlage 1 Excursies Mooi Binnenveld in 2024	12

Bijlage 2 Presentaties Mooi Binnenveld in 2024	13
Bijlage 3 Stichting Mooi Binnenveld.....	14
1. Algemeen.....	14
2. Gebiedsproces	15
3. Wetenschappelijke Advies Commissie	15
4. Beheer Binnenveldse Hooilanden	16
5. Beheer Groene Grens	18
6. Monitoring Binnenveldse Hooilanden	19

Foto's in het verslag

Foto 1 Publieksdag Binnenveldse Hooilanden	0
Foto 2 Leerlingen in actie (Gert van der Meer).....	4

1 Inleiding

Stichting Mooi Binnenveld ("De Stichting") en de Vereniging Mooi Binnenveld ("de Vereniging") zijn gescheiden entiteiten, met afzonderlijke statuten en jaarrekeningen. Echter, er is sprake van de nodige synergie. Dit jaarverslag betreft het jaarverslag van de Vereniging, waarin het jaarverslag van de Stichting als bijlage is opgenomen.

Statutaire naam Stichting:	Stichting Mooi Binnenveld
Statutaire naam Vereniging:	Vereniging Mooi Binnenveld
Vestigingsplaats Stichting en Vereniging:	Gerrit Zegelaarstraat 1, 6709 TA Wageningen
Kamer van Koophandel-nummer Stichting:	67234984
Kamer van Koophandel-nummer Vereniging:	74267752
Website:	www.mooibinnenveld.nl
ANBI Stichting:	RSIN 856888941 (sinds 25 okt 2016)
ANBI Vereniging:	RSIN 8598 31 395 (sinds 1 jan 2023)
Bankrekening Stichting:	NL61 TRIO 0338 4134 13
Bankrekening Vereniging:	NL46 TRIO 0320 3385 09

1.1 Doelstellingen

De Vereniging heeft ten doel het bijdragen aan het behoud en het beheer van de in natuurwetenschappelijke en landschappelijk opzicht belangrijke terreinen in Het Binnenveld tussen Veenendaal, Ede, Wageningen en Rhenen en de directe omgeving daarvan. De Vereniging ondersteunt hierbij specifiek maar niet uitsluitend de Stichting Mooi Binnenveld (zie bijlage 1 voor het jaarverslag) bij haar algemene streven en haar specifieke doelstellingen.

De Vereniging tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- het geven van voorlichting en educatie;
- het verrichten of het bieden van ondersteuning bij het verrichten van onderzoek en het verzamelen van gegevens;
- het uitgeven van publicaties;
- samenwerking en contacten met gelijkgerichte organisaties;
- bemoeiingen met de overheid, rechts- en natuurlijke personen, ter bevordering van het doel;
- het bijeenbrengen van gelden en middelen ter bevordering van het doel;
- al hetgeen te doen dat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, een en ander in de ruimste zin van het woord.

1.2 Bestuur

Willem Hendriks	Voorzitter en coördinator beheer
Anita de Moed	Secretaris
Wim van Driel	Penningmeester
Gert van der Meer	Bestuurslid (natuureducatie)
Femke Jochems	Bestuurslid (gebiedsaanpak)
Fons Koomen	Bestuurslid (monitoring)
Willem Heemskerk	Bestuurslid (communicatie en ledenadministratie)
Emmy de Lange	Bestuurslid (afgetreden per 28 november 2024)
Dick van der Hoek	Bestuurslid (afgetreden per 28 november 2024)

1.3 Werkgroepen

Natuureducatie	Gert van der Meer
Communicatie en website	Willem Heemskerk, Anita de Moed
Beheer	Willem Hendriks, Fons Koomen, Thomas Kroon, Ruud Mengers (per 1 november 2024), Anneke Meijer (tot 1 augustus 2024)
Financiën, leden administratie, etc.	Kascontrole cie: Gert Doekes en André Nagelhout Wim van Driel (Financiën) en Willem Heemskerk (Ledenadministratie)
Wetenschappelijke Adviescommissie	Dick van der Hoek, Michiel Wallis de Vries, Flip Witte, Han Runhaar
Excursie coördinatie	Hans Vellema
Gebiedsproces	Rob Janmaat, Willem Hendriks, Femke Jochems, Peter Smits, Roel During

Nb. de Wetenschappelijke Adviescommissie en werkgroep Gebiedsproces zijn primair gekoppeld aan de Stichting.

1.5 Jaarverslag

Dit jaarverslag is zoals gebruikelijk opgebouwd rondom een aantal van onze vaste thema's. In hoofdstuk 2 komt voorlichting en educatie ter sprake, gevolgd door onderzoek (hoofdstuk 3), public relations (hoofdstuk 4), samenwerking en interactie (hoofdstuk 5). We sluiten af met een hoofdstuk over onze organisatie (hoofdstuk 6). In bijlage 3 wordt een kort verslag gegeven van een aantal specifieke activiteiten die vanuit de Stichting hebben plaatsgevonden.

2 Voorlichting en educatie

2.1 Excursies

Het excursiejaar 2024 was drukker dan normaal. In totaal zijn 40 excursies gehouden waarvan we 13 zelf hadden georganiseerd en 27 op aanvraag waren. Van de excursies die we zelf hebben georganiseerd waren 5 algemeen en 8 thematisch (5 vogels, 1 vegetatie, 1 water, 1 boeren- en natuurspectief). Met name de vogelexcursies waren erg in trek (95 deelnemers). Met de fietsexcursies werd er doorgaans een rondje rondom het natuurgebied gefietst, waarbij op verschillende punten tekst en uitleg werd gegeven. De meeste wandelexcursies deden het rondje door het gebied van Mooi Binnenveld of het rondje bij de uitkijktoren. Zes wandelexcursies werden in de Groene Grens gehouden.

De publieksdag (7 september) is samen met de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden en Staatsbosbeheer georganiseerd en werd aangegrepen om de overeenkomsten en in verschillen in perspectief voor het voetlicht te brengen. Deze publieksdag kreeg ook [aandacht in de pers](#).

De film Hooiland, die in januari 2024 op de televisie werd vertoond, zorgde voor een grote interesse in de Binnenveldse Hooilanden. We hebben 6 excursies georganiseerd voor groepen die van (ver) buiten de regio kwamen.

Het excursieseizoen liep van eind maart tot eind september met wat losse excursies voor en na deze periode. Alle geplande excursies zijn doorgegaan en we hebben ook alle aanvragen voor excursies kunnen honoreren. Ca. 700 deelnemers bezochten de diverse excursies. Belangrijkste groepen waren leden, algemeen publiek, studenten (WUR) en deelnemers aan internationale conferenties. In totaal werd ruim € 3.737 ontvangen aan donaties voor de excursies. Een volledige lijst van excursies is te vinden in Bijlage 1.

Mooi Binnenveld, met Hans Vellema als coördinator, heeft 21 gidsen (waarvan 6 aspirant gidsen) die de excursies begeleiden, meestal minstens met z'n tweeën.

We hebben twee bijeenkomsten voor de gidsen georganiseerd. De eerste was vooral bedoeld als kennismaking en het bespreken van de plannen voor het jaar. De tweede richtte zich op didactische vaardigheden en ervaringen, zowel in theorie als in het gebied.

Omdat we met regelmaat Engelstalige groepen rondleiden is er een korte Engelse tekst beschikbaar over de Binnenveldse Hooilanden. Ook de trailer van de film Hooiland en de film zelf is in het Engels ondertiteld en de trailer is beschikbaar op de website.

De wandelroute in ons deel van de Binnenveldse Hooilanden is voorzien van bordjes met QR-codes, die informatie geven over wat er allemaal te zien is. In 2025 zal de inhoud worden geüpdatet.

Toegangsregels

De Binnenveldse Hooilanden ontwikkelen zich spectaculair en worden daarom ook druk bezocht, ook buiten de excursies om. Deze toenemende drukte maakt het ook noodzakelijk om toegangsregels op te stellen om het bezoek aan de kwetsbare natuur in goede banen te leiden. Hier is een begin mee gemaakt in 2024 en het is de bedoeling dat de toegangsregels in 2025 op de website van Mooi Binnenveld komen en er door middel van de QR-codes in het veld naar verwezen wordt.

2.2 Natuureducatie

Mooi Binnenveld (Gert van der Meer) en IVN Regio Oost en IVN Het Groene Wiel (Natuur- en Milieu Educatie, NME) coördineerden in 2024 de educatie voor lagere scholen in 't Binnenveld.

IVN Het Groene Wiel verzorgt educatie over natuur, duurzaamheid en gezondheid. In Ede en Wageningen krijgen jaarlijks 24.000 kinderen en jongeren op school natuur- en milieueducatie van Het Groene Wiel, waaronder dus ook activiteiten in 't Binnenveld (<https://www.ivn.nl/het-groene-wiel>).

Foto 2 Leerlingen in actie (Gert van der Meer).

Eind juni 2024 deden 7 groepen scholieren van de groepen 7 en 8 en hun leerkrachten mee aan het natuureducatieprogramma in het Binnenveld. In totaal 198 kinderen van 5 verschillende scholen in Ede en Bennekom deden mooie ervaringen op in de natuur. Het geheel werd begeleid door 18 vrijwilligers van Mooi Binnenveld en het IVN.

In 2023 deden 4 scholen mee. De groei werd gerealiseerd door zelf een school te benaderen met twee groepen 7.

Met het Groene Wiel werd een overeenkomst gesloten om kwalitatief goede materialen (netten e.d.) te garanderen. Daarbij bleek dat de mailing van het Groene Wiel over deze activiteit alleen naar scholen in Ede en Bennekom werd gestuurd. In 2025 zullen ook de Wageningse scholen deze mailing ontvangen. Knelpunt bij dit alles blijft overigens wel de beschikbaarheid van begeleiders.

Een speciaal project was het ontwerpen door leerlingen van Het Streek in Ede (2de klas) van de ontwikkeling van het Binnenveld. 4 klassen deden hieraan mee en hadden de opdracht iets te ontwerpen met bewoning, natuur, landbouw, energie en recreatie. Het ontwerp in maquette, video en pitch werd beoordeeld door bestuursleden van Mooi Binnenveld.

2.3 Presentaties

Vele presentaties over de natuurontwikkeling in de Binnenveldse Hooilanden zijn door (bestuurs-) leden op verzoek verzorgd in zowel de Engelse als Nederlandse taal. In totaal hebben meer dan 260 mensen daaraan deelgenomen.

Om mensen in de stille periode wat betreft excursies toch betrokken te houden bij Mooi Binnenveld is een plan uitgewerkt om een serie webinars te houden. Deze zal in februari 2025 worden gestart en bij succes in het najaar 2025 worden voortgezet.

Zie lijst presentaties in Bijlage 2.

3 Onderzoek en het verzamelen van gegevens

3.1 Onderzoek en onderwijs

Mooi Binnenveld begeleidt op verzoek studenten activiteiten van AERES-MBO Ede, Van Hall Larenstein (VHL) en Wageningen University en Research (WUR).

Voor activiteiten van de wetenschappelijke adviescommissie zie Bijlage 3

Veel inventarisaties op het gebied van planten, vogels, vlinders, libellen, amfibieën vinden plaats onder verantwoordelijkheid van de Stichting Mooi Binnenveld (zie bijlage 3). Voor gedetailleerde monitoring verslagen zie <https://mooibinnenveld.nl/publicaties>

4 Public relations

4.1 Website en nieuwsberichten

Mooi Binnenveld heeft een eigen website (www.mooibinnenveld.nl), waar regelmatig (ongeveer tweewekelijks) de redacteurs nieuwsberichten plaatsen over de voortgang en de verschillende activiteiten. Per kwartaal selecteren zij uit deze nieuwsberichten een aantal berichten die zij vervolgens als nieuwsbrief naar alle leden en belangstellenden toesturen. Zo bleven de leden op de hoogte van het wel en wee van Mooi Binnenveld.

Het aantal abonnementen is in 2024 gestegen van 828 naar 980. Met name door de uitzending van de film Hooiland op 9 januari is het aantal lezers behoorlijk toegenomen.

In 2024 plaatste MB 42 nieuwsberichten op de website in de volgende categorieën: Monitoring (11), Activiteiten (19), Mensen (42) en Publiciteit (3) en Natuurbeheer (3), Groene Grens (2).

In 2024 kwam mooibinnenveld.nl 143.000 keer naar voren in zoekopdrachten. Vervolgens werd er 16.900 doorgeklikt. Dit is een stijging van 135% meer clicks en 62% meer in zoekopdrachten vergeleken met 2023. De top vijf van meest aangeklikte pagina's zijn: Binnenveldse Hooilanden, Mooi Binnenveld, Groene Grens, Wandelen en in 2024 ook de Hooiland film.

Aan het eind van 2024 is Mooi Binnenveld gestopt met X (@MooiBinnenveld). Er waren op dat moment 624 volgers. Andere sociale media (LinkedIn, Instagram) worden sporadisch door bestuursleden gebruikt. Eind 2024 is ook een begin gemaakt om de opzet en de teksten van de website aan te passen en te actualiseren.

4.2 Mooi Binnenveld in de media

In vele kranten en andere media wordt met regelmaat bericht over de Binnenveldse Hooilanden. Regelmatig brengt bijvoorbeeld **de Gelderlander** nieuws over het Binnenveld. Veel aandacht was er bijvoorbeeld voor het gebiedsproces en de visie 2040. Daarnaast worden excursies vaak aangekondigd in de evenementen agenda van de volgende bladen: Rijnpost, Stad Wageningen, Bennekoms Nieuwsblad en Ede Stad.

Daarnaast aandacht in NRC met het artikel "Binnenveld is Nederland in het klein".

Zie een aantal voorbeelden in de navolgende tabel.

Datum	Onderwerp en link	Medium en auteur
17-1-2024	Schaatsen in de Hooilanden	De Gelderlander (Tessa Ariaans)
10 april 2024	Woningen, natuur of landbouw in het Binnenveld?	Bennekoms Nieuwsblad

14 mei 2024	“Veel chagrijn irritaties en maar weinig actie; Wat levert overleg over het Binnenveld nog meer op?	Regiobladen (Catharine Minczeles)
1 juni 2024	Toekomst van het Binnenveld blijft onzeker. “Het wringt aan alle kanten”	Regiobladen (Catharine Minczeles)
5 juni 2024	Binnenveld is Nederland in het klein- met alle problemen van wonen, boeren en bouwen	NRC (Mark Lievisse Adraanse, Rosa Uijtewaal)
09-09-2025	‘Horen jullie de stilte?’	De Gelderlander (Lieke Mulder)

XON maakte een mooie video ter gelegenheid van het 5 jarig bestaan van Mooi Binnenveld: [Binnenveldse Hooilanden viert 5-jarig jubileum met publieksdag en plannen voor de toekomst.](#)

Nature Today bericht af en toe over de Binnenlandse Hooilanden zoals bijvoorbeeld over de [kraanvogels](#), die te zien waren.

Omroep Gelderland bericht regelmatig over de Binnenlandse Hooilanden zoals over de [film Hooiland](#) kreeg ruime aandacht.

In de context van de publicaties over natuurdoelanalyses van de Ecologische autoriteit besteedde ook Nieuwsuur aandacht aan de Binnenveldse Hooilanden: ‘[Overheid moet ook ingrijpen buiten beschermde natuur](#)’. Met Binnenstebuiten werd een veldafspraak gemaakt voor latere eventuele opnames.

Helaas waren er ook zaken die de pers haalden, die minder mooi waren, zoals [een auto op z’n kop](#) op de Veensteeg en de [beschadigde trap van de uitkijktoren](#) van Staatsbosbeheer.

Platform Duurzaam Wageningen organiseerde 26 september 2024 een avond over de rechten voor de natuur: *Hoe geef je natuur een stem*. De gebruikte case was de [Binnenveldse Hooilanden](#).

4.3 Film Hooiland

In 2023 is er veel aandacht geweest op radio en tv, zowel nationaal als regionaal. Hoogtepunt was natuurlijk wel de publiciteitsgolf rondom het uitbrengen van de film Hooiland. Luc Enting, Melchert Meijer zu Schlochtern en Harald van de Sanden hebben sinds begin 2022 opnamen gemaakt voor deze film over het Binnenveld: www.hooilanddefilm.nl. Dit is mogelijk gemaakt door bijdragen van de Gemeentes Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal, Provincies Gelderland en Utrecht, alsmede van BNNVARA en Cultuurfonds, Heerenstraattheater en Omroep Gelderland. Mooi Binnenveld heeft het team op diverse manieren ondersteund.

De film was op 9 januari 2024 te zien op NPO2 bij BNN/VARA. De kijkcijfers geven aan dat 737.000 mensen hebben gekeken. Dan zijn de mensen die teruggekeken hebben of via de 30 dagen geldende link niet meegerekend. De film Hooiland is nog te zien op NPO plus en [Omroep Gelderland](#). Voor details, zie [Hooiland - waar is de film te zien?](#)

De film is besproken in vrijwel alle landelijke en regionale bladen, alsmede op natuurblogs, zoals Nature Today en Bionieuws en in sommige gemeenten op bestelling bij de makers. Een mooi artikel stond er ook in [De Correspondent](#) (Thomas Oudman, 25 januari 2024).

Uiteraard besteedde ook [Vroege Vogels op Radio1](#) ruim aandacht aan de film Hooiland. Ook [Bionieuws](#) bracht een mooi artikel over de film Hooiland

Mooi Binnenveld heeft de trailer en de film van Engelse ondertiteling voorzien waardoor we ook een internationaal publiek kunnen bereiken. Dit resulteerde direct al in een vertoning aan de Universiteit van Warschau.

4.4 Publicaties

Naast jaarverslagen en nieuwsbrieven publiceert Mooi Binnenveld diverse rapporten van uitgevoerde studies, dit betreft vooral rapportages van uitgevoerde monitoring. Een volledige lijst is te vinden op de website <https://mooibinnenveld.nl/publicaties/>

In 2024 is ons eerste meerjarenplan opgesteld, dit bestrijkt de periode 2024-2029. Dit plan is mede gebaseerd op de uitkomsten van een ledenenquête (zie ledenadministratie).

Een Engelse flyer werd gemaakt over de Binnenveldse Hooilanden: [The Innerfield Hayfields](#) .

KNNV presenteerde haar boek [Broedvogels van Wageningen en Omstreken aan Burgemeester en Wethouders](#) van Wageningen. Femke Jochems en Gert van der Meer, bestuursleden van Mooi Binnenveld, hebben hieraan bijgedragen

Mooi Binnenveld publiceerde haar [Visie 2040 voor het Binnenveld](#). De geprinte versie werd breed gedeeld en is nog op aanvraag beschikbaar.

In het kader van beheer werden een aantal notities gemaakt. Het [maaibeleid](#) krijgt aandacht op de website. De notitie [gebiedsregels](#) is begin 2025 gepubliceerd.

5 Samenwerking

Mooi Binnenveld heeft veel partners waarmee structureel of meer ad hoc wordt samengewerkt. Deze lijst is groeiende. Hieronder een overzicht; het onderscheid tussen Vereniging en Stichting is hierbij overigens vaak niet eenduidig te maken, daarom presenteren we ons hierbij doorgaans als Mooi Binnenveld. Het onderscheid tussen Stichting en Vereniging gebruiken we doorgaans alleen wanneer dit ook – vanwege contractuele zaken – ook echt noodzakelijk is.

5.1 Coöperatie Binnenveldse Hooilanden (CBH) en Staatsbosbeheer (SBB)

Met CBH en SBB is er regelmatig contact over het beheer van de Binnenveldse Hooilanden op basis van het gezamenlijke beheerplan. Elke zes maanden is er een overleg, waarbij ook het Waterschap aanschuift. Op uitvoeringniveau werken de beheerders van deze organisaties frequent samen

Zaterdag 7 september vierden we het eerste lustrum van de Binnenveldse Hooilanden, eind 2019 was immers de inrichting afgerond. Ongeveer 150 mensen bezochten de drie informatiepunten en zeker 100 namen deel aan de excursies in het gebied. Er was huifkar transport tussen knooppunt 13 waar Mooi Binnenveld en de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden een info punt hadden en de uitkijktoren waar Staatsbosbeheer (SBB) een infopunt had. De excursies onder leiding van gidsen van Mooi Binnenveld en de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden trokken veel aandacht. Daarnaast had SBB een informatiepunt bij de uitkijktoren en ook daar korte excursies. Deze twee gidsen belichtten het beheer van de natuur van twee kanten, en dat viel goed. Bij de logistiek van de dag, was ook de

Lieskamp betrokken. De huifkar stopte ook daar om een hapje en drankje te nuttigen. Mooi Binnenveld faciliteerde aldaar een ecotoilet. De Publieksdag is door betrokken partijen (MB, CBH, SBB en de Lieskamp) positief geëvalueerd.

5.2 Achterbergse Hooilanden en Staatsbosbeheer Utrecht

Aan de Utrechtse kant van De Grift/Valleikanaal werkt Staatsbosbeheer ook aan nieuwe natuur in de Achterbergsche Hooilanden. De Binnenveldse Hooilanden zijn hierdoor met 70 hectare uitgebreid. Mooi Binnenveld houdt hierover contact met de projectleiding en beheerder van het gebied. De inrichtingswerkzaamheden zijn in 2024 afgerond. Zie ook de [Nieuwsbrief](#). Ook vanuit het gebiedsproces hebben we contact met Staatsbosbeheer Utrecht.

5.3 Fotografen

Mooi Binnenveld heeft een nauw contact met een aantal natuurfotografen, die regelmatig onbezoldigd foto's beschikbaar stellen voor de website en presentaties. Foto's van de volgende fotografen zijn vrijblijvend, maar met bronvermelding gebruikt voor website, nieuwsbrieven, presentaties en rapporten: Gert Kaasschieter, Paul Hulshof, Peter Pfeifer, Hans Geurtsen en anderen.

5.4 Weidevogelvereniging

Er is inhoudelijke samenwerking met de Weidevogelvereniging Binnenveld-Oost, afdeling Wageningen en Bennekom. Dit geldt met name voor de publicatie van de jaarlijkse broedparen inventarisatie in de Binnenveldse Hooilanden.

5.5 Agrarische Natuur Vereniging (ANV)

In het kader van het gebiedsproces zijn de contacten met de ANV eind 2024 aangehaald, mede ook op verzoek van de ANV. Gezamenlijk belang is het behoud van het open groene landschap met ruimte voor de natuur.

5.6 Stichting Land van Peelen

In Bennekom is in 2021 een burgerinitiatief ontstaan rondom het zogenaamde Land van Peelen, een zwaar bemeste akker te midden van een bosgebied, gelegen tussen Dikkenbergse weg en de spoorlijn. Deze stichting heeft plannen ontwikkeld om dit gebied te transformeren tot natuurgebied (zie www.landvanpeelen.nl). Inmiddels heeft Land van Peelen zich ontwikkeld tot een bredere organisatie die zich vooral richt op het zogenaamde Moft Bos. Stichting Land van Peelen presenteerde de bosinventarisatie van het Moft Bos op de ALV van mooi Binnenveld van 28 mei 2024.

Vertegenwoordigers van Mooi Binnenveld hebben op regelmatige basis contact met de stichting voor het uitwisselen van informatie en het bespreken van strategie en verdere samenwerking bijvoorbeeld ten aanzien van lobby. Belangrijk thema is hierbij is het behoud en de versterking van de groenblauwe verbindingen tussen de Moft (de Veluwe) en het Binnenveld, de zogenaamde

Droevendaalse en Hoekelumse wiggen. Gezamenlijke initiatieven op dit gebied zijn ingezet voor 2025.

5.7 Landgoed De Lieskamp

Elk jaar organiseert De Lieskamp de openlucht tentoonstelling: “Kunst aan het Klompenpad”. Mooi Binnenveld besteed hier aandacht aan op de website. Zie ook: <https://kunstaanhetklompenpad.nl/>

Tijdens de Publieksdag stopte de huifkar tussen knooppunt 13 en de uitkijktoren van Coöperatie Binnenveldse Hooilanden ook bij de Lieskamp waar een drankje beschikbaar was.

In november heeft de eindbijeenkomst wetenschapswinkelproject 'Biodiversiteit op Landgoed de Lieskamp' plaatsgevonden, waar Fons Koomen vanuit het MB-bestuur als adviseur bij betrokken was.

Zie link: [Eindbijeenkomst ‘biodiversiteit vergroten op Landgoed de Lieskamp’ - WUR](#)

5.8 Gemeentes en Provincie

Vanuit het gebiedsproces (zie verder) hebben we contact met omliggende gemeenten en provincies. In het kader van het beheer van de Groene Grens is er regelmatig contact met de gemeente Veenendaal (en Ede). Ook vanuit andere initiatieven (bv. scholierenproject) lopen er contacten met de regionale overheden, zoals de Gemeente Ede.

In 2024 maakte Mooi Binnenveld gebruik van de inspraakronde over het biodiversiteitsplan van de Gemeente Wageningen. Speciale aandacht werd gevraagd voor de eerdergenoemde groene wiggen.

Het lopende gebiedsproces kostte ook in 2024 veel tijd en energie. In dit traject werken gebiedspartijen samen met de betrokken overheden om te werken aan een duurzame toekomst voor het Binnenveld. Mooi Binnenveld vertegenwoordigt in dit traject diverse natuur- en milieuorganisaties en is natuurlijk ook zelf direct een betrokken eigenaar en materiedeskundige. In bijlage 3 wordt hier nader op ingegaan.

In 2024 zijn we ook geconfronteerd met de komst van een boomteler in het Binnenveld. Een ontwikkeling die we (evenals andere partijen in het gebiedsproces) om meerdere redenen ongewenst vinden. We hebben hier vanuit onze werkgroep gebiedsproces een lobby voor opgezet om bestuurders/politiek te bewegen om maatregelen te nemen die dit soort ongewenste ontwikkelingen tegengaan. Ook hebben we met andere partijen (SME, KNNV, Mooi Wageningen) bezwaarprocedures opgestart tegen de afgegeven vergunningen.

De gemeenten Rhenen en Wageningen onderzoeken (voortvloeiend uit de Regionale Energie Strategieën) de mogelijkheden voor het plaatsen van windmolens in het Binnenveld. Dit traject bevindt zich nog in een verkennende fase. Samen met andere natuur- en milieuorganisaties worden we door de gemeente(n) op de hoogte gehouden en ook gevraagd om input te leveren voor het nog op te starten ecologisch onderzoek in 2025. We blijven dit volgen.

5.9 Waterschap Vallei en Veluwe

In 2024 is intensief overleg met het waterschap en het kadaster afgerond over de formele registratie van de ruil met gesloten beurzen van sloten en drainagekanalen. Regelmatig contact is er ook in het beheerdersoverleg. Met name is er een gezamenlijk maaiprotocol opgesteld.

Helaas zag het waterschap geen mogelijkheid om deel te nemen aan de Publieksdag op 7 september.

5.10 Overig

In het kader van het uitwisselen van kennis en ervaring zijn er contacten ontstaan met een partijen die zich bezighouden met een gebiedsproces in het gebied Kromme Rijn corridor. Met partijen uit de klankbordgroep Natuur- en Milieu (gebiedsproces) of andere regionale partijen hebben we op ad hoc basis contacten en ondersteunen we eventuele acties.

Bv. het mede ondertekenen van een actie van Natuur- en Milieufederatie Gelderland voor het [behoud van oude bosbodems](#) of op verzoek van het Renkums Beekdal het ondersteunen van de [petitie voor behoud van schoon water](#).

6 Organisatie

6.1 Overleggen

Het bestuur van Mooi Binnenveld (Vereniging en Stichting) vergadert ongeveer 10 maal per jaar (2de maandag van de maand en niet in de zomer).

In beginsel zijn er jaarlijks twee ALV's: een voorjaars-ALV in april-mei en een najaars-ALV aan het eind van het jaar. In 2024 waren dat er twee. In de eerste ALV van 28 mei (34 leden) werd het jaarverslag 2023 en financiële rapportage 2023 besproken en goedgekeurd. Tevens was er een presentatie van Jasper Jan de Konink van Stichting Land van Peelen over het Moftbos. Op 28 november (50 aanwezigen) werden jaarplan 2025 en begroting 2025 goedgekeurd. Daarna presenteerden Thomas Kroon en Michiel Wallis de Vries over de grote modderkruiper en de dagvlinders in de Binnenveldse Hooilanden.

Andere overleggen die plaatsvonden waren: regelmatig overleg over het beheer van de Binnenveldse Hooilanden met Coöperatie Binnenveldse Hooilanden, Staatsbosbeheer en Waterschap en het gebiedsproces (zie ook Hoofdstuk 5).

6.2 Bestuurssamenstelling

In 2024 zijn twee bestuursleden afgetreden, Emmy de Lange en Dick van der Hoek. Er zijn op het moment twee vacatures, die we in 2025 hopen in te vullen; hiervoor zijn kandidaten in beeld. Eind 2024 telde het bestuur zeven leden

6.3 Ledenadministratie

De Vereniging heeft thans alleen reguliere contributie betalende leden. Er zijn geen leden meer met vrijstellingen, aangezien alle certificaten zijn afbetaald. Het reguliere ledenbestand stond per 31/12/2023 op 405 leden en per 31/12/2024 hadden 487 leden het lidmaatschap betaald. Dat is een toename van 82 leden. Er waren 6 opzeggingen vóór 1 december 2024, 3 wanbetalers over 2024 en één opzegging wegens overlijden. Het ledental staat per 1 januari 2025 op 480.

Van de 480 leden woont 55% in Wageningen, 15% in Bennekom, 8% in Veenendaal, 8% in Ede, 4% in Rhenen en 10% elders. Met name buiten Wageningen is het aantal leden in 2024 toegenomen. Het aantal leden is extra gegroeid na het uitkomen van de film Hooiland.

In totaal zijn er 154 deel- en 159 vol certificaathouders, de meesten zijn ook lid geworden.

In 2024 is een enquête gehouden onder leden. De resultaten dienden als basis voor het meerjarenplan 2024-2029.

Aan de leden van de Vereniging Mooi Binnenveld werd gevraagd wat ze van de Nieuwsbrief vonden, Een totaal van 171 leden reageerden. Vrijwel alles was positief, meer aandacht werd gevraagd voor excursies en natuureducatie. Het [volledige verslag van de enquête](#) is nog na te lezen.

6.4 Vrijwilligersactiviteiten

De beheerders van Mooi Binnenveld (Thomas Kroon en Ruud Mengers, de laatste is per 1 november 2024 in dienst getreden) coördineren op basis van behoefte vrijwilligers veldwerkactiviteiten met vooral Verenigingsleden. Dit veldwerk betreft met name het boompjes trekken en kleinschalig maaien en afvoeren van het maaisel in de Binnenveldse Hooilanden. Een aantal vrijwilligers hebben dat ook gedaan bij de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden.

In 2024 zijn ook weer vrijwilligers actief geweest in de Groene Grens, waaronder leden van A Rocha Heuvelrug en anderen. Zij hebben diverse snoeiwerkzaamheden uitgevoerd in het gebied.

Zie de volgende tabel voor een overzicht van uitgevoerd vrijwilligerswerk.

Veldwerk door vrijwilligers in 2023		#Personen
6 juli	Kleinschalig maaien en afvoeren	12
13 juli	Kleinschalig maaien en afvoeren	10
17 augustus	Boompjes trekken bij Mooi Binnenveld	32
24 augustus	Boompjes trekken bij de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden	15
26 augustus	Avond boompjестrekken	23
13 januari	Snoeien door A Rocha Groene Grens	15
2 november	Snoeien door A Rocha Groene Grens	22
Totaal		107

Uiteindelijk mobiliseert Mooi Binnenveld ook veel vrijwilligers voor talloze andere zaken die bij het thema aan bod komen. Hierbij een overzicht: IVN Natuureducatie (18), Excursiegidsen (26), Monitoring (33), Gebiedsvisie (5), Bestuur (9>7), Wetenschappelijke cie (4). Daarnaast werkgroepen: Excursies, Communicatie (1), kascommissie (2). Hierbij bestaat overigens wel enige overlap.

6.5 Financieel jaarverslag 2024 en jaarplan en begroting 2025

Separaat is een financieel jaarverslag gepubliceerd voor 2024. Dit verslag zal op de website geplaatst worden bij goedkeuring door de geplande ALV van 8 mei 2025.

Separaat is er een jaarplan en begroting gemaakt voor 2025. Dit laatste plan werd op 28 november 2024 goedgekeurd in de ALV van Mooi Binnenveld. Zie website.

Bijlage 1 Excursies Mooi Binnenveld in 2024

Datum	Doelgroep	# Aantal
23-jan	Stedin	4
29-feb	WUR-Environmental Problems	30
23-mrt	leden MB; vogels	25
13-apr	breed publiek; vogels	20
14-apr	breed publiek; gebied	5
18-apr	bedrijfsuitje	4
21-apr	breed publiek; gebied	7
21-apr	reünie	10
26-apr	familiereünie	6
1-mei	bijen vereniging Noord Hollands Midden	8
7-mei	leden MB; vogels	25
11-mei	leden MB; vogels	20
12-mei	reünie	15
15-mei	Volksuniversiteit Wageningen	20
16-mei	bedrijfsuitje	6
18-mei	breed publiek; vogels	4
25-mei	Week van de Biologie	2
26-mei	vogelwerkgroep VWG Oss	10
27-mei	bedrijfsuitje	11
28-mei	bedrijfsuitje	13
1-jun	breed publiek; water	10
4-jun	team Natura 2000 en het team Vogel- en Habitatrichtlijn / NPLG van LNV	35
5-jun	Vegetatie werkgroep, IVN Oss	13
7-jun	Tuinclub Wageningen	13
8-jun	KNNV afd. IJssel en Lek	10
11-jun	Europese Grasland Federatie (https://www.egf2024.com/)	45
15-jun	breed publiek; vegetatie	10
15-jun	natuurvereniging Zundert	20
22-jun	vrijwilligers van Heemtuin de Zomp in Oosterbeek	10
29-jun	breed publiek; gebied	8
1-jul	Middelbare school Pantarijn Kesteren	4
6-jul	leden MB; perspectief vanuit natuur en boer	10
23-aug	vriendenclub	9
24-aug	KNNV Noordwest Veluwe.	10
5-sep	WUR Blue & Green Economy	25
7-sep	Publieksdag; algemeen	100
15-sep	familiereünie	20
19-sep	bedrijfsuitje	10
13-nov	WUR Environmental Justice in Practice	30
22-nov	Ecosystem Services Partnership (ESP)	25
Totaal		695

Bijlage 2 Presentaties Mooi Binnenveld in 2024

Lezingen	Thema	# Aantal
22 februari	Katholieke Vrouwengilde Wageningen door Dick van der Hoek	25
24 april	Binnenveldse Hooilanden; Gilde Samenspraak in Casteelse Poort Wageningen door Dick van der Hoek	25
28 mei	Jasper Jan de Konink over het Moftbos, Stichting Land van Peelen	30
7 oktober	Katholieke Vrouwen Gilde Bennekom door Dick van der Hoek	20
2 november	Vrijwilligers dag van de Vogelbescherming door Gert van der Meer	30
28 november	Grote modderkruiper door Thomas Kroon	50
28 november	Dagvlinders in de Binnenveldse Hooilanden	50
28 november	Presentatie Mooi Binnenveld en film Hooiland voor Natuurvereniging Altenatuur (Fort Giessen) door Fons Koomen	30
Totaal		260

Bijlage 3 Stichting Mooi Binnenveld

1. Algemeen

De Stichting Mooi Binnenveld beheert dat gedeelte van het natuurgebied De Binnenveldse Hooilanden dat eigendom is van Mooi Binnenveld. Zij werkt hierbij samen met de andere eigenaren van De Binnenveldse Hooilanden en het Waterschap.

De Stichting Mooi Binnenveld heeft ten doel de realisatie, het behoud en het beheer van in natuurwetenschappelijk en landschappelijk opzicht belangrijke terreinen in Het Binnenveld tussen Veenendaal, Ede, Wageningen en Rhenen en de directe omgeving daarvan. Dit geschiedt primair ter wille van de natuur en daarnaast ten behoeve van het geestelijke en lichamelijke welzijn van de mens. Haar algemene streven is gericht op:

- a. het bevorderen van het behoud en het herstel van natuur en landschap;
- b. het bevorderen van de zuiverheid van water, bodem en lucht alsmede het beschermen van de stilte en duisternis;
- c. het bevorderen van het besef dat de mens hiervoor verantwoordelijkheid draagt.

De Stichting tracht dit doel te bereiken door:

- a. aankoop, behoud herstel en/of beheer van bedoelde terreinen in Het Binnenveld en directe omgeving;
- b. bemoeiingen bij de overheid, rechtspersonen en natuurlijke personen;
- c. het verrichten of doen verrichten van onderzoek en het verzamelen van gegevens;
- d. het bijeenbrengen van gelden en middelen, nodig om het doel van de stichting te bevorderen;
- e. al hetgeen te doen dat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, een en ander in de ruimste zin van het woord.

De Stichting heeft een ANBI status.

In de praktijk vertalen deze doelstellingen van de Stichting Mooi Binnenveld (SMB) zich in beheer van haar eigendom, de 50 hectare Binnenveldse Hooilanden. Daarnaast heeft SMB de afgelopen jaren ook de circa 50 hectare natuurgebied de Groene Grens, eigendom van de Gemeente Veenendaal, beheerd.

De voor het beheer noodzakelijke contracten met aannemers e.d. alsook de inkomsten uit de voor het beheer van toepassing zijnde provinciale SNL-subsidies zijn ondergebracht bij de Stichting. Naast de uitvoering van de reguliere aan de subsidie verbonden beheersmaatregelen is een andere voorwaarde voor de subsidie voor het beheer de monitoring van de ontwikkeling van de natuur in het gebied.

De belangrijkste activiteiten die vanuit de stichting lopen zijn navolgend kort beschreven. Voor de uitvoering van diverse werkzaamheden en inschakeling van expertise maakt zij dankbaar gebruik van vrijwilligers, veelal leden van de vereniging. De organisatie is qua bemensing van het bestuur op orde en er zijn in dat opzicht geen bijzondere acties voorzien. Het Stichtingsbestuur komt circa 9x /jaar bijeen in een bestuursvergadering waarin activiteiten van de Stichting alsook Vereniging in samenhang worden besproken.

2. Gebiedsproces

Voor het gehele Binnenveld is – op initiatief van de regionale overheden – in 2022 een gebiedsaanpak gestart (<https://gebiedsaanpakhetbinnenveld.nl/>).

Vanuit Mooi Binnenveld is hiervoor een werkgroep geformeerd (inmiddels bestaande uit Roel During, Femke Jochems, Rob Janmaat, Willem Hendriks en Peter Smits), die dit proces volgt en bijeenkomsten bijwoont. Als gebiedseigenaar doen wij dit vanuit de Stichting. Sinds eind 2022 maken wij deel uit van de zogenaamde Binnenveldtafel (ambtelijk én bestuurlijk) waarin de betrokken overheden (gemeenten, provincies en waterschap) alsook een afvaardiging van agrarische organisaties en natuurorganisaties zitting hebben. Wij vertegenwoordigen via de klankbordgroep Natuur en Milieu een aantal natuur- en milieuorganisaties die in de regio actief zijn (Mooi Wageningen, Natuur en Milieufederatie Gelderland, Stichting Milieuwerkgroepen Ede, Nieuwe NU, Duurzaam Wageningen, Stichting WMR Rhenen, Wageningen Milieu Overleg en Natuur en Milieufederatie Utrecht).

In dit traject komen we in de eerste plaats op voor behoud en versterking van ons eigen natuurgebied, maar maken we ons ook hart voor aanleg en versterking van groenblauwe verbindingzones, behoud van het open landschap, etc. We zijn hierbij gericht op samenwerking met andere gebiedspartijen (waaronder SBB en de agrarische organisaties).

Fase 1 en 2 van het gebiedsproces, gefaciliteerd door Bureau Wing, is in de zomer van 2023 om een aantal redenen tot stilstand gekomen. Waaronder het opschorten van de gesprekken door de Gebiedscoöperatie Het Binnenveld, zie o.a.

<https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2023/06/20/boeren-binnenveld-stappen-uit-gebiedsproces>.

Eind 2023 hebben de bestuurders van de betrokken overheden (provincies Gelderland, Overijssel, de gemeenten (Ede, Veenendaal, Rhenen en Wageningen) en het waterschap, tezamen met de bestuurders van de Gebiedscoöperatie, Staatsbosbeheer en Mooi Binnenveld afgesproken om een doorstart te willen maken.

Om diverse redenen verloopt dit complexe proces echter ook daarna nog steeds traag; hier is ook al het nodige over gecommuniceerd (zie ook paragraaf 4.2.). Een belangrijke reden is bv. dat de programma's in het kader van het NPLG (Nationaal Programma Landelijk Gebied) zijn stopgezet, maar alle betrokken partijen willen ook wel verder in dit traject. Mede om die reden hebben wij onze visie voor het Binnenveld ([Binnenveld 2040](#)) opgesteld, als praatstuk. Eind 2024 hebben de gezamenlijke overheden besloten om het proces (wederom) op een andere manier vorm te geven en meer te gaan werken met deelgebieden. Ook een werkwijze die meer gericht is op het uitvoeren van projecten. We hebben onze input en zorgpunten hierbij reeds doorgegeven.

Hoe de verdere organisatie er uit gaat zien is thans (maart 2025) echter nog niet bekend, we verwachten hier in het voorjaar van 2025 meer inzicht in te krijgen. Dit betekent overigens niet dat we hier braaf op zitten te wachten, onderwijl hebben we met diverse andere partijen contacten (waaronder ook de gebiedscoöperatie) hoe we op bepaalde punten (met name de groenblauwe dooradering, groene wiggen) toch ook al stappen kunnen maken.

3. Wetenschappelijke Advies Commissie

De Wetenschappelijke Adviescommissie Mooi Binnenveld heeft een advies uitgebracht over het "Monitoringsplan Omgevingscondities; Natura 2000-gebied Binnenveld - deelgebied Bennekomse Meent en GNN-gebied Binnenveldse Hooilanden. Provincie Gelderland. 2023".

De Adviescommissie heeft beoordeeld of het voorgestelde meetnet en de meetmethoden geschikt zijn om de ontwikkeling van de habitattypen in de Binnenveldse Hooilanden te registreren. Daarbij heeft zij vooral gekeken naar het gewenste systeemherstel en naar de toestand en trend van de habitattypen voor de verschillende deelgebieden.

Een veldbezoek (8 juli 2024), samen met enkele bestuursleden, was erg nuttig. Daardoor heeft de Adviescommissie meer inzicht gekregen in de kenmerken van de Hooilanden van SMB in relatie tot het doel en de opzet van het monitoring plan. En konden er in het advies concrete conclusies en aanbevelingen worden genoemd met name op het gebied van biofysische monitoring.

De voorzitter van de wetenschappelijk adviescommissie, Dick van der Hoek, is per 28 november 2024 teruggetreden.

4. Beheer Binnenveldse Hooilanden

De Stichting Mooi Binnenveld is eigenaar van bijna 49 hectare natuurgrond in de Binnenveldse Hooilanden. Als Mooi Binnenveld blijven we streven naar uitbreiding van het gebied en vergroting van de natuurwaarden in het gehele Binnenveld. Naast uitbreiding in hectares denken we daarbij ook aan bufferzones en groene/blauwe verbindingzones. Dit hopen we te bereiken via o.a. het gebiedsproces voor het gehele Binnenveld.

De uitvoering van het beheer kost geld. Het overgrote deel hiervan wordt verkregen via de zogenaamde provinciale SNL-subsidie. Voor dit vijfde jaar was net als in eerdere jaren de subsidie (ruim) afdoende om de kosten te dekken, maar we weten nog niet hoe de kosten zich in de toekomst gaan ontwikkelen als we meer kosten gaan krijgen bijvoorbeeld door bv. extra onderhoud (denk aan het vlonderpad; die overigens wat aan het verzakken is), grotere hoeveelheden maaisel, etc. Het is daarom goed om een financiële buffer te hebben. De SNL-subsidie wordt voor een periode van 6 jaar verstrekt, met een jaarlijkse uitbetaling. Na 6 jaar bekijkt de provincie of het beheer waarvoor subsidie wordt verstrekt ertoe leidt dat de gestelde natuurdoelen (op termijn) ook behaald kunnen worden en of de subsidie onder dezelfde voorwaarden wordt gecontinueerd.

Sinds de formele overdracht op 25 september 2021 is Mooi Binnenveld officieel verantwoordelijk voor de werkzaamheden in ons deel van de Binnenlandse Hooilanden. De hoofdwatgangen in het gebied, zoals de Veenkampensloot en de Kromme Eem, zijn in eigendom van het Waterschap Vallei en Veluwe en het beheer daarvan wordt dan ook door deze organisatie gedaan. Het veenstroompje valt wel onder het beheer van Mooi Binnenveld.

Het maaien en afvoeren van het maaisel is de meest in het oog springende beheeractiviteit. Er zijn regelmatig vragen over het maaiwerk en ook de verschillen in maaien tussen de diverse betrokken organisaties; hiervoor hebben we [een artikel](#) opgesteld. Voor het maaien zijn verschillende gebieden te onderscheiden. De kades, de oeverwal van de Kromme Eem en het gebied tussen de Kromme Eem en Valleikanaal zijn relatief droge gebieden en die laten we in opdracht maaien door de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Het maaisel van deze terreindelen wordt gebruikt als hooi voor het vee, of voor bokashi (anaerobe compostering), afhankelijk van de kwaliteit en samenstelling van het maaisel.

In 2024 zijn de kades, met een totale lengte van circa 2 kilometer, de oeverwallen van de Kromme Eem en het kruidenrijk grasland tussen Kromme Eem en Valleikanaal, twee keer gemaaid. De eerste keer eind juni en de tweede keer in september. In totaal is het maaisel van 4,3 hectare van deze drogere terreindelen in grote balen geperst als veevoer en is 31 ton maaisel afgevoerd voor compost.

De geplagde (natte) kwetsbare terreindelen zijn gemaaid door een gespecialiseerd bedrijf, De Vries uit Cornjum, met de zogenaamde wetlandtrack. Deze wetlandtracks op rupsbanden zijn speciaal

gebouwd voor natte terreinen om bodemschade te voorkomen. Het belang van het maaien en vooral ook het afvoeren van het maaisel, is dat er zo voedingsstoffen uit het systeem worden verwijderd. Het doel is immers om in het gebied voedselarme (schrale) omstandigheden te creëren en te behouden, die gunstig zijn voor soortenrijke natte hooilanden met zeldzame plantensoorten. Het maaien in augustus/september is dan het meest gunstig, omdat dan de meeste biomassa wordt afgevoerd en het broedseizoen is afgelopen. Daarnaast is dit moment gunstig omdat dan het merendeel van de plantensoorten al wel zaden hebben gevormd die weer voor het volgende groeiseizoen van belang zijn. Bij eerder maaien kunnen bepaalde kruiden en bloemen zich niet verder uitzaaïen, omdat de zaden nog niet rijp zijn en dan gelijk afgevoerd worden met het maaisel.

In 2024 is op deze wijze begin september 32 hectare trilveen en nat schraalland gemaaid. Verspreid door het gebied is op een aantal plekken vegetatie gespaard (niet gemaaid): zogenaamde faunastroken. Dit wordt gedaan om enerzijds schuilgelegenheid voor diverse faunasoorten te behouden en anderzijds om laatbloeiende plantensoorten de kans te bieden om zaad te zetten. In totaal is op deze manier ruim 3 hectare (ca 10%) aan vegetatie blijven staan, verdeeld over 29 verschillende stroken. In het beheerdersoverleg worden overigens ook steeds afspraken gemaakt over tijdstip, frequentie en hoeveelheid maaïen. Van de terreindelen die met de wetlandtrack zijn gemaaid, is circa 410 ton maaisel afgevoerd, waarvan bokashi is gemaakt.

Mooi Binnenveld heeft in 2024 voor het eerst geëxperimenteerd met kleinschalig en gefaseerd maaïen. Het doel hiervan is om kleinschaliger en op verschillende momenten te maaïen om meer diversiteit te creëren in de vegetatie. Sommige stukken in het terrein zijn bijvoorbeeld gebaat bij twee maaibeurten in het groeiseizoen, als gevolg van een relatief hoge productie. Met een hand bestuurd éénasser maaibalk zijn in juli enkele stukken gemaaid. Het maaisel is vervolgens door vrijwilligers met behulp van berries (soort draagbaar) afgevoerd. Dit experiment was geslaagd en het plan is om deze manier van kleinschalig maaïen en afvoeren de komende jaren meer toe te gaan passen.

De Coöperatie Binnenveldse Hooilanden heeft het wandelpad langs de Veensteeg enkele keren in het groeiseizoen gemaaid om het goed begaanbaar te houden voor recreanten.

Ook zijn eind augustus 2024 op een aantal momenten met vrijwilligers jonge boompjes, met name wilg, populier en els uit het gebied verwijderd (zie ook tabel vrijwilligersactiviteiten VMB). Dit is een belangrijke maatregel om de soortenrijke hooilanden zich zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen. Dit wordt inmiddels al sinds 2020 ieder jaar gedaan en heeft zichtbaar positief resultaat op de ontwikkeling van de vegetatie.

Bij het beheer van het gebied hoort ook om het zo goed als mogelijk behe(e)r(s)en van de waterhuishouding. Hier liggen wel wat punten van zorg, omdat het klimaat steeds grilliger wordt, met meer periodes van heftige regenval en intensievere periodes van droogte. 2024 was een relatief nat jaar ten opzichte van de voorgaande jaren, waarbij lange droge periodes ontbraken. Punt van aandacht blijft het belang van een goede monitoring van de grondwaterstanden en kweldruk. Hiervoor zijn/worden binnen de provincies Utrecht en Gelderland projecten opgestart die we volgen.

In augustus 2024 is in ons terrein de invasieve exotische plantensoort watercrassula ontdekt. Deze oeverplant, die inheems is in Australië en Nieuw-Zeeland, is in de 20^e eeuw in Europa ingevoerd als vijver- en aquariumplant. Inmiddels komt de soort verspreid over Nederland voor in de natuur. Watercrassula vestigt zich in ondiepe wateren die tijdelijk droogvallen en groeit vooral op overgangen van land en water (oeverzones). Aangezien het een erg klein plantje is, de bladeren zijn 0,5 tot 1,5 centimeter lang, is de soort lastig te ontdekken. Plantenfragmenten kunnen door mensen (onder schoeisel), (maai-)machines en watervogels geïntroduceerd en verspreid worden. Na de ontdekking in het terrein van Mooi Binnenveld, is samen met een expert van Stichting Bargerveen de precieze verspreiding in kaart gebracht. De belangrijkste maatregel in eerste instantie was om te voorkomen dat de soort via maaiwerkzaamheden of betreding verder door het terrein verspreid

wordt. Voorafgaand aan de maaiwerkzaamheden is het verspreidingsgebied met een ruime buffer afgezet en is erop toegezien dat dit gebied niet betreden werd.

In 2023 heeft TenneT met drones markeringen aangebracht op de zogenaamde bliksemdraden van de hoogspanningslijnen. Dit is bedoeld om de kans op draadslachtoffers te verkleinen. Het geheel wordt door TenneT gemonitord, aangezien het een landelijk experiment is. Daarnaast wordt door beheerders indien nodig dierenambulance Nederrijn gebeld om vogels uit het gebied te verwijderen die mogelijk overleden zijn aan het vogelgriepvirus. In 2024 zijn er slechts een beperkt aantal gewonde of dode zwanen gevonden

De meidoornhaag langs het pad aan de Veensteeg ontwikkelt zich gestaag en wordt als knip en scheerheg onderhouden. In overleg met een deskundig heggenvlechster is ervoor gekozen om de heg niet als vlechthege te gaan onderhouden. Het behouden van het uitzicht op het gebied vanaf de Veensteeg en wandelpad is hierbij een belangrijke factor.

Bij een goed beheer van een dergelijk relatief klein en kwetsbaar natuurgebied hoort ook het bewaren van de rust en het (enigszins) beperken van de recreatiedruk. Om die reden wordt in het broedseizoen het vlonderpad afgesloten en zullen we zeker gedurende die periode ook terughoudend zijn met monitoring- en onderzoeksactiviteiten.

Het huidige beheerplan is aan een update toe. Zeker als het gaat om de beschrijving van het gebied en uitgevoerde werkzaamheden. Hier gaan we samen met de andere gebiedseigenaren in 2025 mee aan de slag.

5. Beheer Groene Grens

Mooi Binnenveld beheert sinds april 2018 natuurgebied de Groene Grens, in opdracht van Gemeente Veenendaal. 2023 was het 6e jaar dat wij het beheer van dit gebied mochten verzorgen. De Groene Grens bestaat uit twee deelgebieden. Een zuidelijk deelgebied, dat gerealiseerd is in 2012/2013 en een noordelijk deelgebied, dat in 2014/2015 aangelegd is. In 2023 is daar met Fase 3 nog ruim 6 hectare aan natuurgebied toegevoegd, dat beide gebieden min of meer verbindt. In de Groene Grens werkt Mooi Binnenveld samen met de Gemeente Veenendaal, Gemeente Ede en Waterschap Vallei en Veluwe.

Belangrijk onderdeel van het beheer van de Groene Grens is het maaien en afvoeren van de kruidenrijke graslanden en natte schraallanden om zodoende een hoge soortenrijkdom te realiseren. De kruidenrijke hooilanden, die zich in de Groene Grens op niet afgegraven gronden bevinden, worden twee keer per jaar gemaaid. Het nat schraalland en (kalk)moeras, op de afgegraven gronden, wordt één keer per jaar gemaaid. Daarnaast dienen in het gebied poelen, houtsingels, knotwilgen, bomenlanen, natuurakkers en watergangen onderhouden te worden.

De natste terreindelen in de Groene Grens, bestaande uit nat schraalland en kalkmoeras, zijn begin oktober gemaaid door De Vries met wetlandtracks. Dit betrof in 2024 7 hectare. De drogere terreindelen zijn gemaaid met regulier materieel (trekker met cyclomaaier) door firma Lagerweij uit Renswoude.

In de Groene Grens werkt Mooi Binnenveld onder andere samen met Jan van Ruiswijk, tevens één van de leden van de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden, die zijn boerenbedrijf heeft nabij de Groene Grens. Van Ruiswijk maait en hooit kruidenrijk grasland in de Groene Grens. Het hooi wordt op dit bedrijf, dat direct grenst aan fase 3 van de Groene Grens, onder andere gevoerd aan jongvee. Ook een deel van de opbrengst van de natuurakkers in de Groene Grens, zoals het stro, wordt gebruikt door dit boerenbedrijf. Dit zijn rogge akkers, die ook een grote rijkdom aan akkerkruiden herbergen, waaronder korenbloem, bolderik en akkerogentroost.

Sinds eind 2020 werkt Mooi Binnenveld in de Groene Grens ook samen met Natuurzorg Veluwe-Vallei. Deze organisatie biedt werkplekken in de natuur aan mensen met een indicatie voor dagbesteding of activerend werk. Natuurzorg voert in de Groene Grens arbeidsintensief onderhoud uit met handgereedschap. In 2024 hebben zij onder andere wilgen geknot, houtopslag verwijderd, paden vrij gemaakt en houtsingels gedund.

Ons contract met de gemeente Veenendaal voor het beheer van de Groene Grens was in 2024 nog gerelateerd aan het “project De Groene Grens” en is begin 2025 binnen de gemeente overgedragen aan de afdeling Beheer en Onderhoud. In 2024 hebben gesprekken met de gemeente Veenendaal plaatsgevonden om te komen tot een soepele overgang, zowel organisatorisch als contractueel. Dit is inmiddels geëffectueerd.

6. Monitoring Binnenveldse Hooilanden

In 2020 is een monitoringplan opgesteld voor de monitoring van de natuurontwikkeling van de terreinen van Mooi Binnenveld en de Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Er is een aanpak voor monitoring van de volgende soortgroepen: Flora en vegetatie, broedvogels, dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Fons Koomen (Mooi Binnenveld) werkt met coördinatoren per soortgroep of monitoringsonderdeel. De resultaten en de gedetailleerde verslagen van 2024 zijn op de website terug te vinden.

Plaats en activiteit	Deelnemers
BH: Broedvogels	11
BH: Permanente proefvlakken Vaatplanten	6
BH SNL-soortkartering Flora Gebied Coöperatie Binnenveldse Hooilanden	5
BH: Libellen monitoring NEM-telroute	3
BH: Dagvlinders monitoring NEM-telroute	1
BH: Kwaliteitsmonitoring oppervlaktewater	1
Kromme Eem: Amfibieën monitoring	1

De volgende monitoring rapporten zijn uitgebracht (niet alleen Mooi Binnenveld):

De volgende monitoring rapporten zijn of worden uitgebracht:

- Libellen Binnenveldse Hooilanden 2024
- Dagvlinders Binnenveldse Hooilanden 2024
- SNL-soortkartering Flora Planten Binnenveldse Hooilanden (CBH-deel)
- Broedvogels Binnenveldse Hooilanden 2024
- Amfibieën 2024

In 2024 zijn ook de volgende rapporten uitgekomen:

- Nachtvinders Groene Grens 2023
- Dagvlinders en libellen Groene Grens Zuid 2024
- Groene Grens zuidelijk, noordelijk en middendeel Flora, fauna en beheer 2023 door Peter Verbeek

Zie [Mooi Binnenveld website publicaties](#)